

Izabrane katekeze

o glavnih istinah vjere naše.

Prije nego li počne učitelj govoriti djeci o važnih istinah vjere kršćanske, koje su temelj vjerozakonskog obučavanja, jedino siguran pravač ćudorednoga, nabožnoga življenja i jamčevina duševnoga spasenja, ima postupno obučavati, t. j. nevalja odmah zboriti o Bogu, o spasitelju, o zapoviedih, o poslednjih i t. d. nego kao u svakoj stvari početak u sebi tražiti, o sebi govoriti. Što hasni djetetu kazivati koje šta drugotna o vjeri i t. d. dok nesaznade, što je samo, iz česa sastoji, odkuda je i zašto je na svijetu? Glavna su dakle prije svega pitanja; što je ćovjek? iz česa sastoji? zašto je, na svijetu ili koja mu je svrha? odkuda mu postanak? i ovim slična pitanja. Tako treba najprije početi: takovim načinom će diete spoznav svoju vriednost spremnijom voljom i nećužnom znatiželjom slušati poviedanja o Bogu, o njegovoj dobroti i ljubavi, riećju o njegovih savršenostih. — U koliko mi sile duševne dopustile budu, nastojat' ću pod gornjim naslovom postupce izradjivat katekeze o glavnih vjeroistinah, te se sasvim staviti u ućionu pred djecu, govoreć dakako dječjim jezikom.

---

1. O Bogu i njegovih svojstvih.

Djeco moja draga! vi ste onomadne od mene ćula, da je našu dušu i naše tielo načinio g. Bog; ćula ste, da naša duša ima poći

k onomu, od koga je došla, a to će bit po smrti. Zar ne, da je već mnogi od vas vidio mrtvaca, tielo mrtvo? — Vidite, djeco moja, duša je ostavila po božjem nalogu ono tielo, pa je odlećela Bogu u naručje, tielo pako bi u grob položeno. Zašto i tielo neživi viekom, kazat ću vam jurve drugi put: sada pako prelazim na veoma važnu i liepu stvar. Želim vam naime, dragi moji, pripoviedati upravo o g. Bogu, kako je mogućan, dobar, svet, i pravedan. Upravo o njem hoću da govorim; o njem, koj vas je stvorio, koj vam daje dobrih roditeljah, blagih učiteljah, vriednih poglavarah i drugih brižnih ljudih, štono se skrbe dan i noć za vas. Dakle sad pazite liepo, ja ću pitanje po pitanje — kako je u vašem katekizmu proći, pa vam mnogo zanimiva o tom dragom Bogu pripoviedati.

Što je Bog? Bog je najsavršeniji duh, gospodar neba i zemlja. — Jest, on je, od koga sve dobro dolazi. Pavle! nuder mi ponovi, što sam kazao. Od koga dolazi sve dobro? — Nu vidiš li ti Boga? — Pravo si rekao, moj sinko! Bog je duh, jer neima tiela. Iv. 4. 24. Dakle Mato, zašto veliš, da je Bog duh? — Jer neima — —! Ti vidiš svoje tielo? — Gle, ti vidiš Petra, Ivana, Dragutina, Slavoljuba i druge; a bi li jih vidio, da otidju iz sobe? — Nu bi li jih vidio na trgu ili na sokaku? — Ali, bi li Boga vidio? — Njega moje diete! nije još nitko vidio, ali je za to svagdje i zna sve. On zna upravo, što diete misli i radi. — Ivane! ja sam kazivao, da čovjek ima dušu, pa da ona dolazi od Boga, da je čest neumrloga duha božjega. Je li ti svoje duše vidiš? — Nevidiš; a je li znadeš gdje je? — Dobro, u tielu je. — Ti u tielu imaš srce, pluća, jetra, želudac itd. pa vidiš li ti to sve? — E moj dragi, kada ti niesi kadar to vidjeti, što se more gledati; kako ćeš ono, što se nemore: dakle Bog je duh, jer neima tiela: ima pako najsavršeniju pamet i volju. — Filipe! što rekoh? Dakle vidiš, g. Bog misli, sudi, pamti, kao i mi, no sve u najsavršenijem stupnju. Može biti ti — Vilko! nebi znao, što će to reći savršen ili podpun? Pazi. Tebi zadade g. učitelj, da se što naučiš na pamet n. p. pjesmu o sliepcu Marku. Ako se ti hajde njekako sve naučiš, a izпустиš gdje-gdje koju rieč, ili zapneš, il' staneš, gdje nebi morao, to se onda kaže, da se nisi podpuno naučio one pjesme; savršeno je neznaš. A kada bi ju znao od rieči do rieči, bez falinge, onda bi se reklo, da ju znadeš — kako? — Isto tako, je li ona slika savršena, kojoj slikar nariše

glavu i prsa, a još kistom svojim nenapravi očuh, ustah, rukuh? — Kada pako to sve dogotovi, kakova će biti slika? — Dobro. Dakle Bog je najsavršeniji duh i neima tiela. — Antune! u sv. pismu stoji na mnogo mjestah: oko te božje vidi; stigla ga je ruka božja itd. Tude spominje sv. knjiga oči i ruke, koje g. Bog neima, jer je bez tiela. — To veli, da mi laglje razumijemo, jer si nemožemo predstaviti duha. Stoga, kada je govor o očuh božjih imamo razumjeti, da je svevideći: ruka božja naznačuje njegovu moć i jakost; usta i govor božji kažu njegovu najsv. volju. —

Ako Bog neima tiela, zašto spominje sv. pismo Božje oči, uši i ruke? Ono nam zato govori, da ga laglje razumijemo. Ivane! der reci to isto. Sv. Pavao (1. Tim. 6. 16.) kaže: Bog obitava u nepristupivu svjetlu. Nitko ga nije od ljudi vidio, niti ga može ikoji čovjek vidjeti. Što veli sv. Pavao, Dragutine! — Kada ga nitko nevidje, hoćeš li ga mozebiti ti vidjeti? A ja velim da hoćeš — samo pazi, kada? Dok smo na svietu ne, nego —? Dobro si odgovorio. Sv. Ćiril Jerusolimski reče: Bog je duh. Nijedan čovjek ga nevidje nikada niti ga može vidjeti; pa zato je onaj veoma mudar, koj se u stvarih, što se Boga tiču, učini neznaicom. Kaži ti to, Petre, još jednoč.

Vidite, dragi moji, ima vam takovih hrdjavih i zločestih ljudi koji bi rado svagdje svoj nos imati, koji bi rado saznati, što je Bog. Svi mudraci i sveti, što ih je god živilo na svietu, koji sad živje i živjeli budu, te o Bogu već govorili jesu ili budu, neće biti kadri, niti su ikada mogli raztumačiti, što je Bog, i tko je u sebi. — Tako je, djeco moja, bilo i u poganah mnogo učenih ljudi, koji su posvjedočili, da nije moći Boga shvatiti. Samsilnik Hiero u gradu Sirakusi upita jednoč mudraca Simonida: što je Bog? Na što ga mudrac uprosi, neka bi mu dao vremena, bar dan jedan, da malo razmisli. — Kad tamo, a on ti sutra dan dodje, pa prosi dva dana, i tako dan na dan prosijaše uvijek sve to više danah, podvostručavajuć dobljeni rok dotlje, dok ga napokon Hiero čudom čudeći se nezapita, što krzma, zašto neodgovori? A Simonid mu reče: Čim više tu stvar promatram, biva mi sve to tamnija i zakućatija! Što sam pripoviedao Vatroslave? kako se zvao

mudrac? itd. Tako vam je d. m. Boga nevidje nitko: jedinorodjen sin koj je u naručju otčevu, on ga je javio (Iv. 1. 18.). Slušajte sada dalje.

G. Bog stvorio je sve, što vidite: nebo i zemlju, sunce, mjesec i zvijezde, ribe i ptice, zvjerad svukoliku — divlje i pitome životinje, drvlje, trave, bilje, grmlje, gljive, kove, kamenje i ostalo. Pa buduć je to sve sám načinio, sam stvorio, sam rekao da bude, zato je on gospodar svijuh stvari, gospodar prirode. Katicice! što stvori sve g. Bog? Na nebu? Na zemlji? itd. Kako se zove, jer je sve njegovo? Tko je gospodar one najveće kuće u našem selu ili gradu? Zašto Dobrićeva? Tko ju daje sagraditi? Čijim novcem je podignuta? Dakle njen gospodar je —? Čije je nebo, zemlja itd.? G. Bog je nad svim, indi on je —? Kada dakle tebe Filipe zapitao budem: Zašto zovemo Boga gospodarom neba i zemlje? Onda ćeš polag katekizma odgovoriti: Bog je gospodar neba i zemlje, jer je sve njegovo i on je nada svim. Kaži der to Dragutine! Još jednoč ti Pavice! — Dakle Bog je najsavršeniji duh, koj neima tiela, koj je gospodar neba i zemlje. — Nu u erkvi često dragoga Boga vidjamo naslikana i iz drva ili kamena izrezana. Kako ga obično slikaju? Je li da kao ugledna i veličanstvena starca, siedieh vlasih i dugačke biele brade, kako na ruci kruglu svieta drži! Vidite d. m. to se samo zato slika tako, da si ga možemo nekako predstaviti; no u istini nije takav, neima tiela. S toga uzroka liepo opisa Marchantio (in hort. past. pag. 38.) na Bogu uda ljudska. Glava njegova zlatna — to je božanstvenost; lice — to je viečna slava; dvie oči — razum i providnost; usta — viečna mudrost; vlasi — angjeli; dvie ustne — dva zavjeta (stari i novi); dva ramena — jakost i snaga; dvie prsi — dobrostivost i blagost; srce njegovo — goruća ljubav; dva stegna i dvie noge — to je milosrdje i pravednost; veličina — neizmiernost; život njegov — to je neumrlost, a doba njegova — viečnost. Tko bi znao na ta pitanja odgovoriti? Tomo! što znače oči? . . . itd. Nu vidite, sada ste nješta liepa čuli o dragom Bogu; samo i dalje pazite, pa ćete mnogo toga uprav zanimiva o g. Bogu čuti i naučiti se. —

(Produljit će se.)